

ontsnapt, weer ongedeerd wegvlogen. 's Nachts verbleven de ouder-vogels in het portaal van het nest; 's morgens, zoodra de eerste zonnestralen doorkwamen, waren ze al weer in de weer. Om vast te stellen of ook de soortgenooten zoo verzot op *Epicauta*'s waren, schoot ik op een avond elders zulk een zwaluw. Deze was volgepropt met uitsluitend *Epicauta*-deelen; ik telde er zeven koppen tusschen. Onze zwaluw kan van *Epicauta* echter slechts een paar maanden profiteeren, aangezien de kever — voor zoover ik dat kon vaststellen — alleen van Januari tot omstreeks Mei voorkomt, terwijl in sommige jaren het insect practisch in het geheel niet optreedt en het in vele streken stéeds afwezig is, zoodat de zwaluw dan — en daar — op ander voedsel is aangewezen.

Dit *Epicauta*-dieet nu heeft nog een zeer belangwekkende zijde. Het staat namelijk vast, dat dit insect vergiftig is voor het dierlijk lichaam. — In het „Geneeskundig Tijdschrift voor Ned. Indië“, jaargang 1881, geeft een medicus een vergiftigingsgeval van 2 personen weer, dat door middel van *Epicauta* was bewerkt. — In den darminhoud van den kever is strichnine aangetoond — zie l.c. — en de kever bevat een sterk blaastrekkende alcaloïde stof — zie het „Pharmaceutisch Weekblad“, 1917, blz. 295 —, die op de menschelijke huid na korten tijd dik opgezette blaren verwekt. Om zich daarvan te overtuigen is het voldoende den kever aan te pakken en het vocht, dat bij verstoring uit den mond en tusschen de geledingen der pooten te voorschijn komt, op den voorarm te smeren. Na korten tijd zullen ter plaatse blaren ontstaan, die een licht schrijnende pijn veroorzaken.

Hier beleven we dus het merkwaardige geval, dat een vogel ongehinderd een giftig insect eet, er zijn kroost zelfs mee grootbrengt — ik zag de jongen uitvliegen en het tweede broedsel werd ook met *Epicauta* grootgebracht — zonder dat zich ook maar iets vertoont van de verschijnselen, die daardoor bij den mensch optreden.

Opvallend is het, dat in de entomologische werken de Canthariden algemeen worden genoemd als insecten, die niet worden vervolgd door dierlijke vijanden en telkens wordt dan de aandacht gevestigd op de vloeistoffen, die ze bij verstoring „tot hun bescherming“ uitscheiden. Na het bovenstaande is het duidelijk, dat dit in zijn algemeenheid zeker niet juist is en rijst zelfs de vraag, of de kevers door die uitscheidingen „überhaupt“ beschutting ondervinden.

Buitenzorg, October 1929.

Fr. A. Th. H. VERBEEK.

KORTE MEDEDEELINGEN

De koeboeng (*Galeopithecus volans* L.). — Het was in Zuid-Sumatra, in 1926, dat ik tijdens een inspectie in de pasirah-doesoen Penjandingan van de marga Sosok Boelai Rajap voor het eerst deze dieren, die aan verschillende systematici zooveel hoofdbreken hebben bezorgd, in het wild waarnam. Na afloop van de werkzaamheden deed de pasirah en een groot gedeelte van de doesoen-bevolking mij uitgeleide. Plotseling werd ik attent gemaakt op koeboeng's, die in een klapperboom hun middagslaapje hielden. Het kostte nog eenige moeite alvorens ik ze ontdekte, zoo veel geleek de wollige, olijfbuine met witte vlekken bezaaide vacht op de naaste omgeving. Daar ik deze dieren wilde fotografeeren, gaf ik opdracht om ze te vangen. De pasirah liet toen zijn menschen in nabij gelegen klapperboomen klimmen om te beletten, dat de koeboeng's langs den stam naar boven zouden klauteren. Toen de posten bezet waren, werden zij uit hun slaapboom gejaagd door met een stuk hout tegen den stam te kloppen.

Het was een onvergetelijk schouwspel om deze nachtdieren thans overdag met groote zekerheid van den eenen boom naar den anderen te zien zweven. Geruischloos kwamen zij in

verticalen stand tegen den stam aan, om onmiddellijk daarna met schokkende bewegingen naar boven te klimmen, ten einde de bij de daling verloren hoogte weer in te halen. Maar de posten waren goed geplaatst, telkens werd de zweefsprong van geringere hoogte gedaan en al heel spoedig bemachtigde men een der exemplaren, dat luid schreeuwende bij mij gebracht werd. Het andere wist een onbezette boom te bereiken. Zoo snel mogelijk klom het naar den top om met een formidabele afzet in vol-plané de langs de doesoen stroomende rivier over te zweven en aan den anderen kant een boom nog op halve hoogte te bereiken. Ik schatte den afstand op minstens 50 m, de daling bedroeg m.i. niet meer dan hoogstens 5 à 6 m.

De koeboeng.

Foto v. d. schr.

De gevangen koeboeng bleek een mannetje te wezen, waarvan de volgende afmetingen door mij werden genoteerd: geheele lengte 58 cm, staart 20 cm, voorbeenen 35 cm, achterbeenen 33 cm, afstand tusschen voor- en achterbeenen 19 cm, uitgespreide vlieghuid 53 bij 75 cm. Ik nam van dit dier eenige foto's, die bij het ontwikkelen allen mislukt bleken te zijn, doordat de platen te oud waren. Nadien ben ik nog meermalen in Penjandingan geweest, gewapend met fototoestel en nieuwe films, maar de koeboeng's waren verdwenen.

Nu, ruim drie jaren later, kreeg ik in de Westerafdeeling van Borneo de zoo lang gezochte gelegenheid om dit merkwaardige dier te fotografeeren, waarvan ik hierbij een reproductie aanbied.

Pontianak, October 1929.

L. COOMANS DE RUITER.

MEDEDEELINGEN VAN DE VEREENIGING

Uit Fort de Kock. — In kleinere plaatsen is het gewoonlijk moeilijk een afdeeling onzer Vereeniging op den duur in het leven te houden. Voor de afd. Fort de Kock heeft de heer Edw. JACOBSON indertijd veel gedaan, maar ten slotte blijkt de belangstelling hier toch niet voldoende, zoodat dan ook besloten is deze afdeeling als opgeheven te beschouwen. Omtrent het saldo in kas, groot ongeveer f 60.—, deed de heer JACOBSON het volgende voorstel aan het Hoofdbestuur:

„Zoals u wellicht bekend zal zijn, bestaat er hier in de buurt een groeiplaats van *Rafflesia Arnoldi*, welke door mijn toedoen sedert nu reeds meer dan 10 jaar voor vernieling behoed werd, doordat ik gedaan wist te krijgen, dat de groeiplaats door de belanghebbende „nagari” tot „rimboe larangan”, dat is dus zoveel als een beschermd bos, verklaard werd.

Gedurende mijn afwezigheid in 1927 en 1928 is er veel op de betreffende groeiplaats vernield. Om deze voor algehele ondergang te redden heb ik met de hulp van het Binnenlands Bestuur en van het Boswezen weten te bewerken, dat de inlandse bevolking van de betreffende nagari zich bereid verklaard heeft tegen een kleine vergoeding (voor op het terrein voorkomende koffie- en soere-nbomen) afstand van de grond te doen, opdat deze door het Gouvernement tot natuurmonument verklaard zou kunnen worden. Het totale bedrag van de vergoeding bedraagt slechts f 90.— en wendde ik mij ter verkrijging van dit bedrag tot de Vereeniging tot Behoud van Natuurmonumenten. Ik ontving een afwijzend antwoord, daar de kas der genoemde Vereniging noodlijdend is. Ook het B. B. en het Boswezen hebben voor een dergelijk doel geen fondsen beschikbaar.

Ik wilde u daarom voorstellen, het beschikbare saldo van de opgeheven Afdeling, bedragende f 59.93, te besteden voor de bovengenoemde vergoeding”.

Het Hoofdbestuur heeft zich hiermede accoord en, daar de kasmiddelen dit wel toelaten, zich bereid verklaard, er ook het ontbrekende bedrag bij te voegen.

Naar wij hopen, zal hierdoor de *Rafflesia* van den ondergang gered kunnen worden.

TE KOOP AANGEBODEN

een volledige serie van het Tijdschrift „Teysmannia”, gebonden, prijs f 400.— Aanbiedingen aan de Redactie van dit blad.